

Q.P. Code : 30642**[Time: 3 Hours]****[Marks: 100]**

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. All questions are carry equal marks.
  3. Figures to the right indicate marks to a Sub-question.

- Q.1 Attempt any Two of the following:
- a) Discuss the process of the making of the constitution. 10
  - b) Elaborate the preamble to the constitution. 10
  - c) Describe the salient features of the Indian constitution. 10
- Q.2 Attempt any Two of the following:
- a) Elaborate the Right Against Exploitation mentioned in the Indian constitution. 10
  - b) Describe the Right To Liberty according to Indian Constitution. 10
  - c) Give the classification of Directive Principles of state Policy. 10
- Q.3 Attempt any Two of the following:
- a) Describe the structure, qualification and tenure of House of the People. 10
  - b) Elaborate the structure of the Supreme Court of India. 10
  - c) 'Judicial activism is essential for democracy'. Comment. 10
- Q.4 Attempt any Two of the following:
- a) Discuss the executive and Legislative Powers of the President. 10
  - b) 'Prime Minister is the real executive of the government.' Discuss. 10
  - c) Give the importance of 74th amendment. 10
- Q.5 Write short notes on any Two :
- a) Meaning of 'Sovereignty' and 'Socialism' in the Pramble 10
  - b) Fundamental duties of Indian citizens. 10
  - c) Independence of Judiciary. 10
  - d) 73rd amendment 10

*****

Q.P. Code : 30642

[वेळ : ३ तास]

[गुण : १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
अ) भारतीय राज्यघटना निर्मितीचे टप्पे विशद करा. १०
ब) भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्याचे वर्णन करा. १०
क) भारताच्या राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. १०
- प्र.२. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
अ) भारतीय राज्यघटनेतील शोषणाविरुद्धच्या हक्काचे वर्णन करा. १०
ब) भारतीय नागरिकांना प्राप्त झालेला 'स्वातंत्र्याचा हक्क' स्पष्ट करा. १०
क) राज्यघटनेतील मार्गदर्शक तत्वांचे वर्गीकरण करा. १०
- प्र.३. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
अ) लोकसभेची रचना, पात्रता व कार्यकाल स्पष्ट करा. १०
ब) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाची रचना विशद करा. १०
क) "न्यायालयीन सक्रियता ही लोकशाही साठी आवश्यक आहे" याबद्दल तुमचं मत मांडा. १०
- प्र.४. कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
अ) राष्ट्रपतीचे कार्यकारी व कायदेविषयक अधिकारांचा आढावा घ्या. १०
ब) "भारताचा पंतप्रधान हा वास्तविक प्रमुख आहे" हे विधान स्पष्ट करा. १०
क) ७४ व्या घटनादुरुस्तीचे महत्व सांगा. १०
- प्र.५. कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा.
अ) सरनाम्यातील 'सार्वभौम' व 'समाजवाद' शब्दांचा अर्थ १०
ब) भारतीय नागरिकांची मुलभूत कर्तव्ये १०
क) न्यायालयीन स्वातंत्र्य १०
ड) ७३ वी घटनादुरुस्ती १०

*****